

№ 5—წიგნი მეხუთე.

ს ი ტ ე ვ ა (*).

მისთვის, თუ რა მიზეზისა გამო მიეცა სასჯელსა პირველი იგი ქრისტიანა და რა საშუალობა მოიხმარა ღმერთმან დასასჯელად კაცთა ნათესავისა.

„და სთქვა უფალმან ღმერთმან, არა დაადგრეს სული ჩემი კაცთა მათზედა საუკუნოდ, რამეთუ არიან იგინი ხორც, და იუვნენ დღეი მათნი ას-რც წელ“ (შექმ. 6, 3).

საუკარელნო ძმანო! ამას სიტევასა შინა ჩემსა მე მსურს ვისა-უბრნო თქვენთანა მისთვის, თუ რა მიზეზისა-გამო მოაკლინა ყოველად-სახიერმან ღმერთმან სასჯელი პირველსა ქრისტიანასა ზედა, ვითარცა საშუალობა მოიხმარა მან მისის აღსრულებისათვის და ვითარცა მნიშვნელობა ქონდა წარღვნასა შემდეგის დროებისათვის. საუკარელნო ძმანო! მიზეზი პირველის ქრისტიანის სასტიკად დასჯისა, ვითარცა გვამცნებს ჩვენ ზემოსსენებულ ადგილად სამღრთო-მსა წერილისა, იყოფრიად შეურაცხ-ყოფა სულისა ღმერთისა კაცთაგან პირველის ქრისტიანისათა. ესე შეურაცხ-ყოფა მდგომარეობდა დატეკებასა შინა ყოველთა ღმერთებრივთა საქმეთასა, და ზნეობითთა შთავრებათასა, სიტ-

(*) ნათქვამი სემინარიის ეკლესიაში, ქართულს წირვაზედ, 29-სა ნოემბერს 1867-სა წელსა.

ყვითს, ბუნებითა და სინიდისითა. რადგანაც ამ გუჯარს მდგომარეობასა შინა კაცი მოქმედებს მხოლოდ ერთითა გრძნობითი ბუნებითა, ვითომცა მას ჭქანდეს მხოლოდ ერთი ბუნება და არა რამე უმაღლესი, ამისთვის წოდება ხორცად მას ძრეულ შეესაბამება ამ მდგომარეობასა შინა. განა მდგომარეობა ერთი, წინააღმდეგი კაცის ბუნებისა, ვერ შესაძლო იყო განგრძობილ-იყო საუკუნოდ კაცთა ნათესავთა შინა. ვინაიდგან კაცი, შეურაცხ-ჭყობს რა სულსა ღმთისასა, განემოკება მას, ჭ განემოკება სულსა წმიდასა, ჭ არ შეუძლიან ცხოვრება, არამცა თუ კაცსა, რომლის დანიშნულებაც არის დაახლოებითი ერთობა ღმერთთანა, არამედ არ შეუძლიან არცა რამესა ქმნილებასა. „ხოლო გარეთუ მიიქტი ჰიჩი შენი, იტყუის თსაღმუნთ მგალობელი დაკითი, შეძრწუნდიან, მოუღი სული მათი, და მოაკლდიან, და მიწადვე თვსად მიიქტიან“ (ფ. 103, 28).

ამისთვის უოკლად-სახიერმან და მრავალ-მოწყალემან ღმერთმან, რომელსაც არა სურს სიკუდილი ცოდვილთა, არამედ მოქცევა და და ცხოვრება მათი, წინად აუწყა ხორციელთა კაცთა ესე-გითარი მდგომარეობა მათი და დაუნიშნა უამნი მოქცევისა და სინანულისანი. „ღ იუჩენ დღენი მათნი ასოც წელ“, სთქუა უთაღმან. ხოლო ხორციელთა კაცთა არა გულის-ხმა ჭყკეს და არცა შეინანეს, არამედ უაღრესად განამრავლეს ქრწყანასა ზედა უსჯულოება და განიზრახვიდნენ გუელთა შინა თვსთა ბოროტობასა უოკლსა უამსა. ჰიჩველი მიხეცი ბოროტების განმრავლებისა ქრწყანასა ზედა, რომორც მოგვითხრობს წიგნი შექმნათა, იყო, ჰიჩველად განმრავლება ხალხისა ქრწყანასა ზედა და შეუღვდილება ძეთა ღმთისათა ასულთათანა კაცთასა. ძედ ღმთისად იწოდებოდნენ შთამამავალნი სუითისანი, რომელნიც ნაკურთხი იუჩენ ღმთისაგან და მავალ სულითა წმიდითა, ხოლო ძედ-კაცთა იწოდებოდნენ შთამომავალნი კანისანი, რომელიც დასწყევლა ღმერთმან. იგინი, (ძენი კაცთანი) განმორებულ იუჩენ ღმთისაგან და მავალ იუჩენ ერთითა მხოლოდ წამხდარის კაცობრივის ბუნებითა. დასაწყისად შერკვისა ძეთა ღმთისათა ასულთა თანა კაცთასა იყო

მშვენიერ-სახეობა კაცთა ასულთა, რომელთაც მიიზიდეს და შეაქდინეს ქენი ღმრთისანი. შემდეგი ამისი იყო დატეკება ღმრთისა ძეთაგანაცა ღმრთისათა. ქენიცა ღმრთისანი შეიქმნენ ხორცად და განემორჩნენ სულსა ღმრთისასა, ამისთჳს თჳთ ნათელიცა მიიქცა ბნელად.

მეორე მიზეზი ცოდვის განმრავლებისა ქრისტეანასა ზედა იყო განმრავლება გმიერთა, რომელთა დასაბამსაცა წინასწარ-მეტყველი მოსე სდებს წინადაკე შეერთებისა ძეთა ღმრთისათა კაცთა ასულთა თანა. განმრავლებამან გმიერთამან, რომელნიც იუჴენ ფრიად მძლავრნი და ამაყნი, განამრავლა ქრისტეანასა ზედა განრყენილება კაცთა და შექმნა ბოროტება საზოგადო. ყოველი სახე განზრახვისა გულისა მათისა იყო ბოროტება ყოველსა ჟამსა. ოდა იხილა უფალმან ღმერთმან, რამეთუ განმრავლდეს უკეთურებანი კაცთანი ქრისტეანასა ზედა, და ყოველი კაცი იგონებს გულსა შინა თჳსსა მოსწრაფებით ბოროტთა ყოველთა დღეთა, და განიზრახს ღმერთმან, რამეთუ შექმნა კაცი ქრისტეანასა ზედა, ჭ შეინანა, ჭ განიზრახს, ჭ სთქჴს ღმერთმან, აღვხორცო კაცი, რომელი შეექმნე ჰერისაგან ქრისტეანისა, კაცთაგან მიზირუტყუადმდე, და ქვეწარმავალთაგან, ვიდრე ფრინველთამდე ცისათა, შევინანე, რამეთუ შეექმნე იგი.“ (შექ. 6. 5. 67).

ყოვლად-სახიერმან და მრავალ-მოწყალემან ღმერთმან, ვითარცა ჰირველ-მიზეზმან ყოველთამან, დასაჯა კაცთა ნათესავი არა ერთითა გარეგანითა მოქმედებითა მათითა, არამედ დასაჯა მათის მიზეზითა ჭ საფუძველითა: ღმერთმან იხილა განრყენილება და წარხდომას კაცთა ნათესავისა ჰირველსა ქრისტეანასა ზედა ფრიად ღრმს, რომელნიც იწყებოდნენ განზრახვათაგან გულისა; იხილა წარხდომა წარსაწყემდელი, რომელიც განურცეულდებოდა ყოველთა მოქმედებითა ზედა კაცთათა, მან იხილა განრყენილება საზოგადო: ყოველი სახე განზრახვისა გულისა მათისა იყო ბოროტება ყოველსა ჟამსა.

უკეთუ თჳთ საფუძველნი კეთილთა არიან განრყენილნი, მაშასადამე მოქცევა ვერღარა ჭზოვებს ადგილსა, ხოლო უბეჭველი შემდეგი მისი არის დაჩლევვა. ამისთვის აღხორცა კაცთა ქრისტეანასა ზედა

ღმერთმან წინად გარდასწევიტა, საშუალებაცა, რომლითაც აღხარცა. ამაკუ სასჯელსა მიეტა უგუნურიტა ქმნილება. ხოლო ნოე ჭპოვსა მად-ლი წინაშე უფლისა ღმრთისა (შექ. 6. 8.) მხოლოდ ნოე იყო კაცი მართალი, უმანკო და მკაფ წინაცუ ღმრთისა. ამისთვის ყოელადსახი-ერმან ღმერთმან აღმოიჩინა ნოე დასაცუჭლად კაცთა ნათესავისა ჭ-აღსადგენელად უკეთესის სახითა, აღმოიჩინოვ იგი, კითარცა ახალი მამათამთავარი და სახე აღთქმულისა და მაცხოვრებელისა დედაკაცისა თესლისა.

განიხიწნა რა ყოველი ქუჭყანა წინაშე ღმრთისა და მოახწიარა აღნიშნულმან უამმან, რქუა უფალმან ღმერთმან ნოეს: უამი ყოელისა ხორციელისა მოიწევის წინაშე ჩემსა, რამეთუ აღივსო ქუჭყანა სი-ცრუვითა მათგან, და აჭა მე განვხწნე იგინი და ქუჭყანა, და შენ ქმენ-თავისა შენისა კიდობანი“ (შექმნ. 6. 13. 14). ხოლო ნოემ ქმნა ყოველივე რაიცა უბრძანა მას ღმერთმან და აღაშენა კიდობანი ოთხ-კუთხიანი, რომელსა შინაცა ჭყო რაოდენნიმე განყოფილებანი სათავ-თავადოდ სხუადასხუა გუართა ცხოველთა და ფრინველთა, რომელ-ნიც ბრძანებითა ღმრთისათა შეიყვანა ნოემ თვსთანა კიდობანსა შინა. კიდობანი იგი იყო სიგრძით სამასი წურთა, სიგანით ორმოც-და-ათი და სიმაღლით ოცდა-ათი, დასაცუჭლად წელისა და დაღობისაგან ნოემ შელესა იგი შიგნით და გარეთ ფისითა; კარი კიდობანსა მას უყო გვერდით კერძო და მისაღებელად ნათლისა და ჭყერისა, რომელ-ნიც დიდი საჭირონი არიან ცხოვრებასა შინა, უყო ფანჯარა მალლით.

შეასრულა რა ნოემ ყოველივე რაიცა უბრძანა მას ღმერთმან, უბრძანა მას შესკლა კიდობანსა მას შინა და შეყვანა სამთა ძეთა თვსთა: სუმის, ქამის და იათუეთისა, ცოლისა თვსისა და ცოლთა ძე-თა თვსთა, და უბრძანა ნოეს შეყვანა მას შინა ყოველგვართა ნათე-სავითაგან პირუტყვთა ქუჭყანისათა და ყოველგვართა ნათესავთაგან მფრინველთა ცისათა წვილ წვილისა, მამლისა და დედლისა. ხოლო უბრძანა მას შეყვანებად კიდობანსა შინა ყოველთა წმინდათა პირუ-ტყვთაგან და წმინდათა მფრინველთაგან შეიდაშვიდის წვილისა, მამ-

ღისა და დედღისა, და ყოველთა არა წმინდათა ზიკრუტეუთაგან და ყოველთა არა წმინდათა ფრინველთაგან ორ-ორის წყვილისა, მამღისა და დედღისა. რამეთუ აჰა ესერა შეიდ-დღეთა, და მე მოგზადო წყლით-რღვნა ქუჭყანასა ზედა, (შექ. 6, 7). საკვირველ არს, საყვარელნო ძმანო! რომელ ამ შეიდთა დღეთა განმავლობასა შინა შეიკრიბნენ ყოველნი ცხოველნი ქუჭყანისანი და ყოველნი ფრინველნი ცისანი, რომელნიც დანიშნულ-იუჩენ შესულად კიდობანსა შინა, და შევიდნენ არა ძაღისა და ტანებითა, არამედ ნებითა თჳსითა შევიდა რა ნოე სახლობითურთ თჳსით კიდობანსა შინა, და მათთანა ყოველნი ცხოველნი, რომელნიც დანიშნულ იუჩენ ღმრთისაგან, იყო წვიმა და იდინა მოუწყვეტლად ორმოცი დღე და ორმოცი ღამე. ესე ორმოცნი დღენი და ორმოცნი ღამენი წვიმისანი იყო, საყუარელნო ძმანო, უკანასკნელი ნიჭი სულგრძელობისა ღმრთისა, რომელსა შინაცა ცოდვილთა შექმლათ ეგრძნოთ ცოდვანი თჳსნი, შეენანებინათ და მოეწოდებინათ შემწყნარებელი მადლი ღმრთისა, ვითარცა შეინანა ჯუარსა ზედა აკასკამან; გარნა მათ არა გულის ხმა ჰყუეს; ამისთვის აღელდნენ ზღვანი და მოექცნენ ქუჭყანასა ზედა, განისხნენ ღრუბელნი ცისანი და უთსკრულნი ქუჭყანისანი, დაჰფარეს ყოველი ქუჭყანა წყალთა მრავალთა და შემუსრნა ყოველნი მცხოვრებნი ქუჭყანისანი, თჳნიერ ნოესა და ყოველთა მათ, რომელნიც იუჩენ მასთანა კიდობანსა შინა.

განგრძობა წარღმისა იყო ას ორმოც-და ათნი დღენი, რომელთა შინაცა წყალი აღემატა ყოველთა მათთა მადლთა თხუთმეტი წერთა. ესე რიცხვი დღეთანი ჩუჭნ ცხადად გვიჩვენებენ, რომელ წარღმისა იყო ყოველსა ქუჭყანასა ზედა და არა ადგილობრივსა მხარესა ზედა ქუჭყანისასა. სიმრავლე წყალთა, რომელნიც საჭირონი იუჩენ წარღმისათჳს, არა არიან განსაკუთრებულნი, ამისთვის რომელ ჩუჭნ ნამდვილად ვიცით, რომ წყალსა უჭირავს ერთი ნახევარი მთელის ხმელეთისა და ფრიად შესაძლო იყო მას გარდაელო მეორე ნახევარსა ზედაცა. ჩუჭნ ისიც ვიცით, რომელ წყალს ეჭირა მრთელი ქუჭ-

ყანა, კიდრემდინ ბრძანებითა ღმრთისათა შეკრებულ აქმსებოდნენ შესაკრებელთა შინა თჳსთა, ამასთანავე ახალი გამოძეიებლობა ბუნებისა გვაჩვენებს ჩუქნ, რომელ ერთს (ჯაკს) შეუძლიან მოცემა უმეტესისა წყლისა, რადენნიცა საჭირონი არიან დასაღვარავად ჰიროსა ყოვლისა ქრისტეანისა. ხოლო უკეთუ არა იყო ყოველსა ქრისტეანასა ზედა საზოგადო წარღვნა, მაშ რაღა საჭირო უნდა ყოფილიყო კიდობანი დ შეკრება მას შინა სხუადა სხუათა ცხოველთა, და სხუა და სხუათა ფრინველთა, უკეთუ იგი დაშთებოდნენ მრავალსა ადგილსა ქრისტეანასა ზედა უგნებელნი, სადაც ნოესაც შეეძლო გარდასახლებულ იყო სახლობითურთ თჳსით?

დიდ ხარ შენ, უფალო, და საკუჩველ-არჩიან საქმენი შესნი!

გამოხატულებასა წარღვნისასა, რომელიც უაღრესად ემატებოდა და რომელმანცა აღხოცნა ყოველნი მცხოვრებნი ქრისტეანასა ზედა, აწ ეწინააღმდეგება გამოხატულება წარღვნისა, რომელიც თანდათან კლებულობდა და აზირობდა მოწყვეტასა. ჰიროველსა შემთხუჭვასა შინა სჩანს მოქმედება მართლ-მსაჯულობისა ღმრთისა და მეორე შემთხუჭვასა შინა მოწყალება მისი. „ღ მოესხენა ღმერთსა ნოე“ (შექ. 8, 1). ესრეთ მოწყალება ღმრთისა ნოესადმი და მოწყალება მისი ყოველთადმი, რომელნიცა განსაკუთრებით შეიქმნენ საუკარელნი ღმრთისათჳს მისსა მზრუნველობასა ქრისტე, არის უზირველესი და უმთავრესი მიზეზი მისი, რომელ აღმხოცველნი მოქმედებანი წარღვნისანი თანამდებ-იყვნენ მსწრაფლ მოწყვეტად. „და მოაკლინა ღმერთმან ქარი ქრისტეანასა ზედა და დააცხრო წყალი, იტყვის წინასწარ-მეტყველი მოსე, და დაადგრა კიდობანი მთასა მას არარატისასა“. მაშინ ნოემ გამოუშო ყვავი, რომელიც ჰუჩანდა კიდობანსა შინა, რათამცა ეცნა, დამცხრალ-იყო წყალი ქრისტეანასა ზედა თუ არა. ხოლო ყვავი იგი არღარა მოვიდა ნოესთანა. შემდეგ შვიდისა დღისა ნოემ გამოუშვა ტრედი, რომელიც მოფრინდა უკანვე ვინაოდგან ვერა ჰვოვა დასაჯდომი ადგილი, შემდეგ შვიდისა დღისა კვალად გამოუშვა ნოემ იგარე ტრედი, და უამსა საღამოსასა მან მოიტანა ნისკარტით თჳსით

რტო ზეთის-ხილისა. ნოემ სტნა მასინ, რომელ წყალი არღარა ღუ-
ლაკდა ქუჭყუნასა ზედა, არამედ შეკრებილყო თვისსა ადგილსა. ხო-
ლო ნამდვილად დაემტკიცა ნოე მასინ, როდესაც მესამედ გამოუშო-
ტრედი და იგი არღარა მოვიდა მასთანა. და რქჳს უფალმან ღმერთ-
მან ნოეს: „გამოვედ“. ფრიადშესანიშნავი არის საყვარელნო ძმანო!
მღვთმარეობა სოესი. იგი თუმცა, ჰხედავდა ქუჭყუნასა გამშრალსა,
გარნა მან არის თვის განმავლობასა შინა მოითმინა კიდობანსა შინა,
მოელოდარა ბრძანებასა ღმერთისასა. იგი არა ზრუნავდა და არცა ეძი-
ებდა ქუჭყუნასა ზედა გამოყოფილებასა თვისსა; არამედ მოთმინებითა
მოელოდა კიდრემდის ღმერთისაკა დაწყობილი საქმე ღმერთისაკანკე მი-
იღედა დასასრულსა.

ნოემ დაჭყო კიდობანსა შინა დაწეობიდან წარღმუნისა კიდრე
დასრულებამდე ერთი წელი, და შემდეგ ბრძანებითა ღმერთისათა გამო-
ვიდა კიდობნიდან და გამოიყვანა ყოველნი, რომელნიც იუჳნენ მას-
თან კიდობანსა შინა. „და აკურთხნა იგინი ღმერთმან და რქჳს: აღ-
არძინდით და განმრავლდით ქუჭყუნასა ზედა.“

საყვარელნო ძმანო! ვინაოდგან უხილავსა მზრუნველობასა ყო-
ლადასახიერისა ღმერთისასა ყოველნი საქმენი ქუჭყუნისანი მოჭყავს სწო-
რე გზით; და ვინაოდგან ესე შესაძლო არის ცნობად კაცისათვის მა-
შინ, როდეს წარმოვიდგენთ დიდთა და საქუჭყუნითა მოქმედებათა, მის-
თვის თვით გონებაცა გვიჩვენებს წარღმუნასა, ვითარცა მოკლენასა ფრია-
დ შესანიშნავსა ქუჭყუნის არსებობასა შინა. სამღრთო განცხადება აძ-
ლეკს ამა განხილვასა ჭეშმარიტსა მნიშვნელობასა.

სიტყვისა მეგრ მოციქულისა პეტრესა ნათლის-ღება არის სახე
ნოეს კიდობნისა, რომლის სახედ აწ თქუჭყუნცა გაცხადებთ ნათლის-
ღება. (1 პეტრ. 3, 21.) მასასადამე კიდობანი ნოესი იყო სახე,
ანუ წინად მოსწავება ნათლის-ღებისა ემზავსა შინა, და განახლება
კაცთა ნათესავისა იყო სახე მეორედ შობისა თვითოეულისა კაცისა.
წინაშე წარღმუნისა, როგორც კსტანთ, კეთილ-მსახურნო მსმენელნო,
კაცთა ნათესავი იყო შემოსილი ხორციითა, არა თანახიარ სულისა

ღუთისა ზ სავსე ყოველითა ბოროტებითა სულისა ზ გულისათა ეგრეთვე
არს კაცი თჳნიერ ნათლისღებისა და განახლებისა. წარღჳნამ დამარ-
ხს ძველი კაცთა ნათესავი, გარნა მასვე უამსა შინა შემზადებულყო-
ახალი ნათესავი, დაცული მოწყალებითა ღჳთისათა კიდობანსა შინა
ნოესსა; მსგავსად ამისა ჩჳსწნცა ნათლისღებითა მით თანადაკეთე-
ბით სიკჳდილსა ქრისტესსა, მოსასპობელად ძველისა ჩჳსწნის კაცისა,
და მასვე უამსა შინა შეკიუჳანებით ქრისტეს-მიერ უკჳდავსა ეკკლესია-
სა შინა მისსა, და ვიწყებთ ცხოვრებასა განათლებულითა მით ცხოვ-
რებითა. თჳთ უფალი ჩჳსწნი იესო ქრისტე გვიჩვენებს .შესაბამებასა
წარღჳნისა დროებისასა დროებისათანა თჳსის მოსჳლისასა. „ვითარ-
ცა იგი დღეთა მათ ნოესთა, ეგრეთ იუოს მოსჳლას ძისა კაცისა, რა-
მეთუ ვითარცა იგი იუჳნეს დღეთა მათ შინა პირველ წყლით რღჳ-
ნისასა, სჳამდეს ზ სმიდეს ზ იქორწინებდეს, და განქორწინებდეს მუნ
დღემდე, კიდრემდე შევიდა ნოე კიდობანად, და კერ სცნეს, კიდრემდე
მოიწია წყლით რღჳნა იგი და წარიღო ყოველი, ეგრეთ იუოს მოსჳ-
ლაცა ძისა კაცისა“ (მათ. 24. 37-39).

ამისთჳს შესაძლო არს მივიღოთ წარღჳნა წინამოსწავებად
პირველის მოწყალებითის და მეორედ დიდებით მოსჳლისა იესო
ქრისტესა. პირველსა მოსჳლასა შინა თჳსსა ქრისტე გამოსჩინდა მე-
რე ნოედ. მან, ვითარცა ნოემ აუწყა წინაშე მდგომარე სჳრული გარ-
უჳნილსა კაცთა ნათესავსა; და საცხოვრებელად მოწმუნეთა წარღჳნი-
საგან საუკუნოდსა წყევისა აღაშენა ხელით უქმნელი კიდობანი თჳსი,
რომელ არს-წმიდა ეკკლესია, და მიიღო მას შინა ყოველნი მშვიდნი
და მშვიდგარენი, წმიდანი და არა-წმიდანი, რათამცა ყოველთა განუმ-
ზადოს საკანე წინაშე მამისა თჳსისა, და რათამცა ყოველთა მოიბო-
გონ გუერთხევა მისი. კიდობანი ნოესი მრავალს უამს ვლიდა წყალთა
ზედა, ხოლო შემდეგ დაადგრა მაგარსა მთასა ზედა, და მოსცა თჳს-
გან მცხოვრებნი ყოველსა ქჳსწყანსა. ეგრეთვე ეკკლესიამან ქრისტეს-
მან, იბრძოლა რა დეღვათა თანა ურწმუნოებისათა, განსაცდელთა და
მწყუხარებათა, დასასრულ დაიმორჩილნა იგინი და დაემკვიდრა სამე-

ფრთხილს და მეფეთა ზედ ქრისტეანისათა ახლათა მოსულთა ქრისტე-
სითა გარდასწედება ბედი აწ მდგომისა ქრისტეანისა, ვითარცა გარდასწე-
და ბედი იგი პირველისა ქრისტეანისა ყაშსა წარღმისასა. ვითარცა ქადა-
გებამან ნოესმან გერა ჰპოვა საწმენოება მსმენელთა შინა მისთა,
და დიდას ხნით წინათ-უწებულა წარღმისა მოვიდა უეტრად, ეგრეთ-
ვე დღესა მას ცუტხლით წარღმისასა მოვა ქრისტე, ვითარცა მზარა-
ვი, და მიაგებს ყოველთა საქმეთა-ებრ მათთა. და უკანასკნელ, ვი-
თარცა აღსასრული პირველისა ქრისტეანისა იყო განახლება მისი, ეგ-
რეთვე შემდეგ მომავალთა დროთა შინა გამოსცხადდება ახალი იგიცა
ღ ახალა ქრისტეანა (განც. 21, 1).

საუკარგულნო ძმანო! ყოველივე ცხოვრება ჩუქნი დამოკიდებულ-
აჩს უმაღლესსა ღმერთსა ზედა; თუნიერ მოწყალებისა მისისა ჩუქნი არ
ძალ-გვიძს ცხოვრებად; ამისთვის ვერა-არს დაუტოვოთ ყოველივე ამაო
მეცნიერება ღ ყოვლითა გულითა ჩუქნითა და ყოვლითა გონებითა
ჩუქნითა დაკსდკათ სასოება ჩუქნი მხოლოდ ერთსა ყოვლად-შემძლე-
ბელსა ღმერთსა ზედა, რათა არა მივეცნეთ წევასა მისსა, „რამეთუ
წყუელ იყავნ კაცი, იტყვის უფალი, რომელსა სასოება აქუს კაცისა
მაშართ, და განამტკიცოს ხორცი მკლავისა თვისისა მას ზედა, და
უფლისაგან განდგეს გული მისი“ (იერემ. 17, 5).

ყოვლად-სახიერო და მრავალ-მოწყალო ღმერთო! დაგვიუარენ
ჩუქნი ყოველთა ბოროტთა განსაცდელთაგან, გული წმიდა დაბადე
ჩუქნთანა ღ სული წრთული განგვიახლე, მკედრებელთა შენთა, რამეთუ
შენი არს და შენ მხოლოდსა გშენის ჰატვი, დიდება და თაყვანის-
ცემა, მამისა, და ძისა, და სულისა წმიდისა, აწ და მარადის და უკუ-
ნითი უკუნისამდე. — ამინ.

ეგრემ ო დ ი შ ე ლ ი ძ ე

კ ა ტ ი.

«რამ არს კაცი, რამეთუ მოიხსენე მისი, ანუ მე კაცისა, რამეთუ მიხედავ მას» (ფსალ. 138, დ).

ნებითა ღმრთისათა კაცი გამოჩნდა ქრისტეანისა ზედა უმჯობესად ყოველთა ქმნილებათა ქრისტეანისათა. აკებულება მისი შედგენილად მარჯვენითა უფლისათა; სულმან მისმან მიიღო მეოფობა შთაბერკითათა მზერობელისათა. მისდა მიცემულად გულისხმიერება, თავისა უფლება, გული მიდრეკილი კეთილისადმი. იგი განშეკენებულად ხატებითა და მსგავსებითა ღმრთისათა. საცხოვრებელად მისდა იყო სანატრელი სამოთხე, სადაც თვით ღმერთი მოიკითხავდა მას. საჭმელად მისდა იუჟენს ნაყოფნი ხისგან ცხოვრებისა, სასმელად—წარსადანელნი სამოთხისანი. მისდა დამორჩილებულად იუჟენს ყოველნი ქმნილებანი, ვითარცა მეფისა ყოვლისა ქრისტეანისა. მნიშვნელობა მისი იყო ფრად დიდი, უკანტყოფოდ წილსულა ქრისტეანითგან ზეცად, მიმსგავსება ღმრთისა და შეერთება მისთანა. ვითარ დიდ არს, მოწყალება ესე! რამ არს კაცი, უფალა, რამეთუ მოიხსენე მასი!

გარსა კაცმან დაარღვია მტრება ღმრთისა და დაეცა მძიმედ. ნიძიმედ დატემა, და დამტირება, სიკრძილი დროებითი და საუკუნო, მართლმსაჯულობისაებრ უფლისა დირსეულად მიენიჭა მას. უკიდესურესმან ბოროტებამან, რომელთა შინა შთავარდა დატეხული კაცი უბედურად ყოველი შთამამაგლობა მისი; გარსა უზომო არს მოწყალება იგი, რომლითა დაითრგუნვა ბოროტება ესე. მხოლოდ-შობილმან ძემან ღმრთისამან მიიღო ბუნება კაცობრივი, თვნიერ ცოდვისა, ჯუარსეცემა მთავრად ცხოვრებისათვის სოფლისა. დატეხული კაცი კვლადცა აღადგინა მონაწილებამან ღმრთისამან ქრისტე იესოსამიერ. რამ არს მე კაცისა, უფალა, რამეთუ მიხედავ მას მდიდრითა წყალობითა შენითა!

ესრეთ ამაღლებულხარ შენ, კაცო, ქმნილებისაგამო და ქმნი-

ღებისა წილ! გარნა რაკდენ ამაღლებულ-ხარ შენ, კაცო, ეკოდენ დამ-
დაბლდი.: შენ ხარ თიხა, შენ ხარ მოღებული მიწისაგან და მიწადკე
მიიქცევი ხორციითა. შენ ხარ დაცემული პირველ-მშობელთან, თუთცა
მიდრეკილ-ხარ დაცემისადმი სუბითა და უნებურად, და ხშირადცა შე-
გემთხუჭვის დაცემაჲ, შენ ხარ დადგენილი მაღლად ქრისტეს იესოს-
მიერ. გარნა ვიდრე კვლად ცოცხალ-ხარ ხორციელად, — ვიდრემდის
მოქმედებ ქუჩუანასა ზედა, ნუ უკუჩხ არ შეგემთხუჭვას კუჩად მძიმედ
დაცემაჲ? დაიმდაბლე თავი და მოიხრე მადლსა; სიმდაბლითა ზე ჭუჭ-
რითა უფალმან და ღმერთმან შენმან სძლია ეშმაკსა და შევიდა დი-
დებსა შინა თვისა: სიმდაბლითა შენცა მოიხრე სიმალლე, სიგლა-
ხაკითა სიმდიდრე, სიმდაბლითა სძლიე მტერსა შესა. სამოსელსა
ქუჩუ შენსა, თიხის ჭურჭელსა შინა ხორცისა შენისასა დაიცე
უბვირთვასესი საუნჯე სულისა, რომელიცა უფალმან მოწყალებისაებრ
თვისისა მოგანიჭა შენ. ჰი, რაჲ არს, უფალო, კაცი, რამეთუ მოიხ-
სენე მისი, ანუ ძე კაცისა, რამეთუ მიხედავ მას? ესრეთ ვახსოვართ
ჩუჩნ უფალსა, ჩუჩნ ბრალეულთა მოგებუდავს მოწყალითა თვალითა
თვისითა, მოკუჩხუდავს მსჯავრითაცა თვისითა. ხოლო ჩუჩნ ცოდვილთა
გვახსოვს იგი? არა მსწრაფლ უგულებელს-უყოფთა მისსა წმიდასა
სჯულსა, მისსა წმიდასა ნებასა, მიკაქცევთა მისდა მოგონებასა ზე გულ-
სა, ოდეს იგი ან მოგუჩხადლებს ჩუჩნ წყალობასა, ანუ გარდამოავ-
ლინებს ჩუჩნ ზედა მწუხარებასა? ვითარ იქმნებოდამცა მაცხოვრებელ
ჩუჩნდა მარადის ხსოვნა მისი და მარადის სლვა წინაშე პირსა მისსა!
აბრამ ვიდოდა წინაშე უფლისა; დავითს აქუჩნდა იგი წინაშე თვალ-
თა, — და რაკდენსა შეებასა მისცემდა მათ ესრეთი მარადის ხსოვნა
ღმრთისა! არა თანა-გუჩამსა ჩუჩნცა ხსოვნა ღმრთისა, რათამცა განკთავის-
უფლდეთ ცოდვისაგან და კეთილსა შინა მივისწრაფოთ? ხსოვნა ღმ-
რთისა არის წამალი ცოდვისა, შემუსრველი გულის-წადილისა ბორო-
ტისა, მცუჭლი უმანკოებისა ზე თარი უბრალეებისა, ნუგეში მწუხარე-
ბათა შინა, განმამხნეველები ღმრთისა შინა დამკუდრებისათვის ზეცათა
სასუფეველისა. ღმერთსა მარადის ვახსოვართ ჩუჩნ, მარადის ზრუნავს

იგი ჩუბნთვს, ხშირად მოგუხედავს ჩუბნ: მას ყოვლად-მოწყალეს უყვარვართ ჩუბნ. როგორ უძვირფასესია უსაზომო სიყუარული მისი! ანა თანამდებ ვართ ჩუბნცა, რათა სიყუარულისა წილ მივაგოთ სიყუარული მით უმეტეს, რომელ წინათ მან შეგვიყვარა? ჩუბნ გვიყუარს იგი (ღმერთი), იტყვის ქრისტეს მიერ შეყუარებული მკვლ-მიყრდნობილი ძაწათუ, რამეთუ მან პირველად შემიყუარა ჩუბნ (ა იან. დ, ით). უკეთუმცა ჩუბნ გვიყუარს ღმერთი ყოვლითა გულითა და ყოვლითა სულითა: ამის-გამო რავდენი სალხინებელია ჩუბნთვს და-უვიწყრად ხსოვნა მისი, ხშირად შეტყვევება მისთანა ღოცვასა შინა, ხშირად სვლა კეთილ-საამოსა სახლსა მისსა, რომელ-აქს ღოცვისა ტაძარი. რაღა იქმნება უკეთუ უფალი მიიღრეკს პირსა თვსსა ჩუბნგან, ხილულად დაგვიტყუებს ჩუბნ და მოგუხადებს თვსსა მოწყულებითსა მხედველობასა, ახ, ძმანო, ამისგან სხანს რომელ, ცოდვანი ჩუბნნი აჩიან ფრად მძიმენი; სხანს, რომელ მითგამო განრისხებული აჩის უფალი ღმერთი. სახიერნი და გულ-მხურვალენი ყრმანი სტირიან, რდეს ხედვენ მშობელთა განრისხებულთა, მოსთხოვენ მოტყუებასა ზ მიიღებენ. რდეს ჩუბნცა შეგნიშნათ რისხუა ღმერთისა, მაშინ ჩუბნცა ვსთხოვოთ ცრემლითა მოტყუება ყოვლად-მოწყალესა ღმერთსა, და მსწრაფლ მივიღებთ მას, უკეთუ სინანული ჩუბნნი იქმნების წრფელის გულითა.

„რაღა აჩს ვატი, რამეთუ მოიხსენე მისი, ანუ ძე ვატიცა, რამეთუ მიხედავ მას? გაჩნა, შენ უფალო ზ ღმერთო! მოგვიხსენებ ჩუბნ, რდეს გამოცხადება დიდებული დღე სამჯავროდსა შენისა, რდეს მოხვალ დიდებითა შენითა წმიდათა ანგელოსთათანა განსჯად ცხოველ-თა და მკუდარათა! „მომიხსენენ ჩუბნ უფალო რდეს მოხვიდე სუფე-ვითა შენითა“ (ლუკ. კბ, მბ). ღირს-მეყუბნ ჩუბნ, უფალო, სმენად მაშინ: რდეს იქმნები ჩემთანა სამოთხესა შინა, — ღირს-მქენ ჩუბნ ადოქმულსა მოწოდებასა: მოკვდიო გურთხეულნო მამისა ჩემისანო, დაიმკვიდრეთ განმზადებული თქუბნთვს სასუფეველი დასაბამითგან სოფ-ლისა. რჳ, უტკობილესი ხმა აჩის ესე! რჳ, უმოლხინესი მოწოდება აჩის!

მღუდელი პეტრე ებიტელი.

სჯულის კანონისაგან აღმოწერილობანი.
(განგრძელება.)

ხელით დატემას იქმენ მკვავსად მამათასა ქალწულაცა და ქორწინებულაცა და მით ვერითა განიხრწნიან ქალწულებასა. ესე ყოველნი უკუჭ გინათუ მამანი გინათუ დედანი შეტოდებუნი, უკეთუ მოვიდენ სინანულად და აღიარენ ბრადნი თჳსნი უსიარებლობა მიეტეს კჭ წელი, შემკვავსებულად თვითოუფლისა ცოდვისა; ხოლო მარხუა და მუხლ დრეკა მიეტინ. ესრეთ ორშაბათსა, ოთხშაბათსა და ჰარასკეკსა წელასა და ხორცსა არა სჭამდენ; არამედ ზეთსა ოდენ და თევზსა. ხოლო სამშაბათსა და ხუთშაბათსა წელასაცა და თევზსა იხმეკდენ, ხოლო შაბათსა და კვირიაკესა ყოველსა ზედა ჭამადსა ხსნილ იყავნ ღორცსაცა და წელასა და ღვინოსა, ეგრეთვე საუფლოთა დღესასწაულსა და წმიდისა ღუთის-მშობელისათა და წმიდისა ივანე ნათლის-მცემელისათა და წმიდათა ათთორმეტთა მონაქულთასა და თორმეტთა მათ დღეთა ქრისტეს შობიდან ვიდრე განხორციელებადმდე ჭ შემდგომად განცხადებისა ზადიკისა აღვსებიდან თამას კვირიაკემდე და მკვებისა მას სულის წმიდის მოსულისაცა მარტვილიდან ვიდრე კვირიაკემდე ოთხშაბათ ჰარასკეკსა.

კანონი დღითი დღეთა ცთომათანი, ვითარცა წმიდამან მამამან ჩუწნმან ვასილ იმ განაწესა.

ჰირველი მოსულა გულის-სიტყვისა, რამელი მოუხდეს კაცსა, და გონებაჲმან მსწრათუღ განიოტოს, უცოდველი არს და არა შეირაცხების ბრადად, რამეთუ მტერისაგან მოუხდების.

უკეთუ შეიწყნაროს გონებაჲმან და თანა ეზიაროს, წმიდაჲ ღმერთო და მამა ჩუწნო ჭსთქუას, და იბ მუხლი მოიდრიკოს. უკეთუ უმეტესად იწკართოს და გაიმეოროს ბრადსა ქუჭმე არს, და მიწყალე ჭსთქუას და წმიდაჲ ღმერთო და მამა ჩუწნო და მ მუხლნი მოიდრიკნეს. უკეთუ ვის დატემა შეკმთხუას ძილსა შინა, მას დღესა

ნუ უზიარებინებს და გ მიწყალე სთქუას, და ყოველსა მიწყალესა ზედა წმიდათა ღმერთთა, და მამათა ჩუქნთა და კირიელისონი რ, ღმერთთა მიღხინე ცოდვილსა ამას ნ, უფალთა შეკცოდე და შემინდეკ ნ, და მუხლთა ღრეკა ნ. უკეთუ მღიკძარედ გულის სიტყუათაგან შეემთხვიოს შეგინება, გ დღე უზიარებელ იყოს, და დღითი დღე ზემოწერილსა განონსა აღასრულებდეს. ხოლო ხელთა დატემასა აქუს განონი მ დღე უზიარებლობა, და დღითი დღე ზემო განონა აღასრულოს.

დედაკაცი, რამელი პირით დაეტეს მამაკაცთან, იგი მამათ მავლობისა მსგავსად ინანდეს; უკეთუ სხუასთან კოცნით და ურთიერთას მიახლებით შეემთხვიოს შეგინება, ოთხმოცი დღე უზიარებელ იუჟინე ორნივე, და ზემო წერილსა მას დღითი დღე განონსა აღასრულებდეს, და ჰურსა და წყალსა, ანუ ტერცესა უმგბარსა სჭამდენ უღვინოთ და უსეთოთ.

უკეთუ ხელის მიუოფა და კოცნა იქმნას, ზ დატემა დინებისა არა შეემთხვიოს, მ დღე უზიარებლობა მიეტეს, და ვითარცა ხელისდატემისა განონი აღასრულოს.

სიძვისა განონი ერის კაცისთვის ზ წელ განიკანონოს, ხოლო მონახონთა საქმიანთა ანუ ენკრატისთა სიძვის განონი არა განაწესეს; არამედ სიძვით თუ დაეტეს მრუშებისა განონი მეტეს, ვითარცა წმიდამან კასილი განაწესა იე წელი.

აწ უკუჩუ განიცადე ამათ საქმეთა: უკეთუ მონახული იგი ღვინის სმასა აღიკრებდეს, შენცა ამის მოღუწებისათვის წელიწადი ა უზიარებლობისა მოუწუვიდე; უკეთუ წელა აღიკრძალოს ანუ თეკსი ანუ ზეთი, ეკრეოვე მოუკლე განონა; უკეთუ მუხლთაღრეკა მრავალი მოიღოს, შენცა განონი შეუმოკლე; უკეთუ მონახული იგი ერისკაცი იყოს, ზ მონახონებისა სახესა შემოვიდეს, უმოკლე განონა და მიეტე შენდობა, რამეთუ მოვიდა ჭეშმარიტად სინანულად და ეკულების სიკუდილადმდე შრომა და მოღვაწებაჲ. სხუათა შეცოდებულთათვისცა განონი ზემო წერილ არს. მონახონნი გინა ენკრატისა თუ განვიდეს მონახსტრით და იქორწინოს, შემრუშე არს და წარწემედიდ.

აკეთე შემდგომად შეინანოს და შემძლებელი იყოს მოქცევად, გუნონი მიეტეს ზ წინამძღუარმან მისმან მოიუქანოს იგი მონასტრად, და უზიარებლობა დასდვას, ვითარცა მრუშებისათვის განწესებულ არს, და სხუა კანონი ყოველი მისცეს, და წელულება იგი სულისა მისისა განკურნოს.

უკეთე ვინ აპარონ რამე და შეინანოს და აღიაროს და ნაპარკვი იგი შექციოს, მ დღე უზიარებელ იყოს; უკეთე შეატან და შესწამონ, კანონი მისი ბ წელ განწესებულ არს. და უკეთე ღმობიერად შეინანოს ვ თუშ შენდობა უყოს.

უკეთე ნაპარკვი იგი ეკლესიის ჭურჭელი იყოს, ეკლესიისა მტეხელთა კანონი მიეტემის და გ წელი უზიარებლობა და კანონი სიხანულისა, სათვლავის მთხრელთა კანონი ი წელ არს, ხოლო თუ ღმობიერად ინანდეს ბრალეული იგი, გ წელ შეენდოს:

უკეთე დედაკაცი იძულებით განიხრწნას მამაკაცისაგან, უკეთე უამსა მას მახლობელ არა ვინ იყოს, რათამცა ხელი აღუბურან, და დაიბურა ქალწული იგი, უბრალე არს; ხოლოდ მაიძულებელი იგი მკვლეელი არს, და მკვლელობისა კანონი იყოს წერილ არს. ხოლო თუ იუჟენ კაცნი მახლობელ და ხმა მისწუდებოდ და არა ხმა ჭყო, არც უხმო დედაკაცმან მან, ჭსიანს ვითარმედ ინება მან საქმე იგი. უკეთე ერისკაცი იყოს, სიძვას კანონი მიეტეს, და თუ ეჩკრატისი (მონაზონი) იყოს, შემრუშეთა კანონისა თანამდებ არს.

უკეთე თაკვი ანუ სხუა რამე ქუშწარმავალი შთავარდეს ლაკვანსა წელისასა, ანუ ზეთსა, ანუ ღვინოსა, ანუ სხუასა რამესა ჭურჭელსა, და მსწრაფლ ჭსტან და განაგდონ, ეკლესიის განცხადებისა (*) შთასხსან, და მღუდელმან ლოცვა წარსთქუას, და განწმედილ არს.

უკეთე გულა ღვინოსა მას ანუ სხუასა ჭურჭელსა ანუ წყალსა შინა მოვიდეს ქუშმძრომელი იგი და უმეტრებით ჭმჭამონ მისგან, ანუ სვან წინათ ლოცვისა, ზ დღე არა ეზიაროს და გ დღე წელა ანუ ხორცი და ღვინო იმარხონ:

(*) ნათლისღების წყალია.

მონასტრისა შინა ყოველნივე წესი ესრეთ არიან.

მონაზონებანი, რომელმან თეოდოს სახელი ღმრთისა, შვიდეულსა არა
გზიაროს, და ყოველთა დღეთა მის შვიდეულისათა მ მუხლთა-დრე-
კა მიიღოს. რომელმან აგინოს ძმასა და უფროსად თუ უხუცესთაგანი
იყოს, უზიარებელ იყოს ვიდრემდის არა შეუნდოს მან, რომელი
შეუწაცხ-ჰყო. რომელი ძმისათვის ბოროტსა იტყოდეს და უზრახვი-
დეს, განიკანონოს შვიდეულსა ათსა, რომელი ცუდად შეტყუებულად
და სიცილსა აღაზრხენდეს, განიკანონოს 6 დღე არა ზიარებად და
მეტანია მ; უკეთუ ვინ წინა-მძღუარმან განიკანონოს სამართლად და
მეორე შემუშვად აღუდგეს, იგივე კანონი მიეცეს მას, 6 დღე არა
ზიარებად და მეტანია მ., რომელი დრტკინიდეს მსახურებასა, განი-
კანონოს მას დღესა. რომელმან უკულებულს-ჰყოს მსახურება თვისი,
პურნი და წყალი ჰსჭამოს მას დღესა და მეტანია მ მიეცეს. რომელი
სამოსულთა მშჰსნიერთა ირჩევდეს, შეუთვალოს მამამან, რათა არა
ეგრეთ იყოს; და უკეთუ მეტყვა ეგრეთ ჰყოს, განიკანონოს ხმელი-
თა პურითა და წყლითა, და მეტანია მ. უკეთუ წინა-მძღუარისა და-
უთხრეულად განვიდეს მონასტრიდგან, განიკანონოს 8 დღე ხმელის
ჭამითა, და დღითი დღე მეტანია ასი. რომელი დაითრეს ღვინითა,
8 დღე ნუ სჰმენ ღვინოსა. რომელმან ღვინისაგან აღმოაგდოს მ დღე
უზიარებელ იყოს, და დღითი დღე მიწყალე და წმიდათა ღმერთისა
და მამათა ჩჰსნოს იტყოდეს, და მუხლის დრეკა მიეცეს.

რომელი ცისკარხედ არა მივიდეს თვინიერ უძღუარებისა, მას
დღესა პური და წყალი მიიღოს და ასი მუხლი მოიდრიგოს. რომე-
ლი ეკვლისასა სდგეს და არა გალობდეს, არამედ გულის სიტყუით
ამათა იწრთვიდეს, მეტანია 6 მიეცეს.

რომელი დაუტყუებდეს სენაკსა ანუ მსახურებასა თვისსა და სე-
ნაკითი სენაკად ვიდოდეს და ცუდად შეტყუებულად, ამცნონ, რათა
არა ესრეთ იქმოდეს. უკეთუ არა ისმინოს, შეიყვანენ ერთსა სენაკსა
8 დღე, რათა ყოვლადვე არა გამოვიდეს. რომელი განიკანონოს და
იდრტკინოს 6 არა მადლობით მოითმინოს, ორკუცად მიეცეს კანონი.

რომელმან იტოდეს სხვისა ძმისა დათარული ცოდუა და არა აუწყოს წინამძღუარსა, მისივე ბრალისა თანამდებ არს, ვითარცა წერილ არს. რომელი ტრავისსა ზედა უბნობდეს, მეტრავისემან ამცნოს დუმილია ჭ თუ არა უსმინოს, ზედ-დგომით ჭმჭამოს ზური; უკეთ თუ მეტრავა არავე სდუმნეს, განიოტონ აგი ტრავისით. რომელი განრისხნეს დამწუხრამდე არა დაეგოს, უზიარებულ იყოს ვიდრემდისინ დაეგოს.

რომელი იდუმალ სჭამდეს გარეშე ტრავისისა, ბ დღე იმარხოს, რათა ისწავლოს წესიერება.

რომელი ეკვლესიასა შინა უბნობდეს, გარეშე მსახურთა ეკვლესიისათა ამცნონ დუმილი, ჭ უკეთუ არა ისმინონ, ნ მუხლი იდრიკოს, და ხმელი ზური სჭამოს.

რომელი თვსგან მოიკრეწდეს სამოსელსა ანუ სხვასა რას ნაქონებსა ეკუთვითარსა, მას არა უარ უყოფიეს სოფელი და საქმენი სოფლისანი; ასწაონ უკუწა წინამძღუართა, რათა არა რად მონაგები თვსი აქუნდეს, არამედ ყოველივე ზოგად შერაცხოს, უკეთუ კრულს თვსსავე კერავობასა ზედა ეგოს, განიდევნენ ძმათაგან, რამეთუ კრებულს შინა მეოფსა არა ხელეწიოების მოსაგებელისა და ნაქონებისა რაისმე მოკრეწად.

რომელი კრებულსა შინა ეძიებდეს საჭმელსა და ანუ სახელსა უმჯობესსა და სახეზუროსა ურეტეს მისსა, რომელი ტრავისსა ზედა დაეკებოდეს წინადამკებულისა მისგან, განეყენენ ვიდრემდისინ ისწაონ დაჯერება განწესებულისა მის.

ეგრეთვე რომელი სამოსელსა უკეთეს სხუათასა ეძიებდეს, განიკანონოს რათა განიმართოს ზუაობა და სიფიცხე მისი. რომელი იდუმალ ივლტოდეს მონასტრისაგან, მოიქცეს რათა სინანული მიეტეს დგომად ბჭეთა ეკვლესიისათა, და გამომავალთა შეურდებოდეს და ითხოვდეს ღოცუასა და შენდობასა.

ღარიგება კანონთა მიცემისა:

ნუ ეპითა განიგითსაჲ და განაწესებ კანონთა მონანულთასა, არამედ მხურვალეებისაებრ და წესისა და ღმობიერებისა გონებათა მათთა და საზომისაებრ სინანულისა მათისა. ხოლო უკეთუ ცოდვათა ზედა ეგნენ და მაცილობელი იყუნენ, შენ უბრალად ჰყავ თავი შენი, ჰი წინამძღუარო, და განარინე და აცხოვრე სული შენი მაღლითა უფლისათა.

„ქორწინებისათჳს.“ ხარისხნი ქორწინებისანი ამისთჳს იწოდებიან ხარისხად, რომელ ვითარ იგი კიბეთა ზედა აღკვლენ ხარისხად ჭ შთამოკვლენ, ეგრეთვე არს ნათესაობა ხარისხად. განიყოფების უკუწლ ნათესაობად ე წესად და აღიწიფვის ე ნაწილად, რომელიცა ერთისა და მისვე მამისა და ერთისა და მისვე დედისაგან იშვებიან ორნი ძენი, იქმნებიან ძმა; და თუ ერთისა მამისა და ორისა დედისაგან იშვებიან, ესენიცა იწოდებიან ძმად, და ვერავინ შემძლებულარს თქმად ერთ-გერთისა მის ძმისა თჳსისა ვითარმედ ესე არა არს ძმად ჩემი, ვინაიდგან სხჳსა დედისაგან იშვა. უკეთუ ორის მამისა და ერთისა დედისაგან იშვებიან, ვერცა მათ ძალ-უძისთ თქმად, ვითარმედ არა ვართო ძმანი, ვინაიდგან სხვისა მამისაგან ვართ, არამედ სრულიად ძმანი არიან იგინი ერთისა და მისვე ანუ მამისა განა დედისაგან შობილებისა. ესე უკვე ძმანი არიან თავნი ბ და შვილთა ამათთა ეწოდების ზირკულნი ბიძა-შვილნი და იქმნებიან თავნი ბ: ერთი მე, მეორე ჩემი ძმა, მესამე ჩემი შვილი და მეოთხე ჩემი ძმის-წული. ზირკულთა ბიძა-შვილთაგან იშვებიან რა ძენი, იწოდებიან მეორე ბიძა-შვილნი და იქმნებიან თავნი მექუსე. ხოლო მეორეთა ძმათ ბიძა-შვილთაგან რომლითაცა იშვებიან, ეწოდების მათ (ტრიტა ექსა დელფია) ესე იგი, არს მესამე ბიძა-შვილნი და იქმნებიან თავად მერკედ,

„განყოფილება ნათესაობისა.“ განიყოფების ნათესაობად ხუთად: ა, არს სისხლისა, ბ, მძახლობისა, გ, სამ ნათესაობისა: ესეცა მძახლობითისაჲ არს, მაგრცა სამ ნათესაობისაგან იქმნების მეოთხე, დ,

წმიდისა, ნათლისღებისა ღ ე, შვილად ხელდებულისა, ესე იგი რომელიცა საღმრთოთა წყრილითა შვილს აიუწანს, და იქმნების შვილი, იგი ვითარცა შობილი მისაგან და დაამკვიდრებს საცხოვრებელსადა შვილად აღმუწანებულისა თვისისა.

„სისხლისა ნათესაობისათჳს“. სისხლისა უკუწმ ნათესაობად განიყოფების საშად: ა, აღმავალად ბ, შთამავალად, ღ გ, გუკრდგანმავალად. ა, აღმავალნი არიან მამა ჩემი, პაპა ჩემი და წინაპარნი ჩემნი, დედა ჩემი, ბებია ჩემი და ბებიის დედა ჩემი. ბ, ხოლო შთამავალნი არიან შვილი ჩემი, შვილის შვილი ჩემნი და სხუანი, და გ, გუწმრდგანმავალ არიან რომელთაგან არცა მე ვარ შვილ მათგან, და არცა იგინი ჩემგან, გარნა ერთისა ნათესავისაგან ვართ, ესე იგი არს ძმა ჩემი, დაჲ ჩემი, ბიძა შვილი და ბიძა ჩემი და სხუანი.

განზრახუა საშინელსა სამსჯავროსა ზედა ქრისტესსა (*).

საუკრელნო ქრისტეანენო! კსძრწი და განვილუვი შიშითა მოვიხსენებ რა სიტყუათა ამათ: „აჲა მოკალ აღრე და სასუიდელი მივარგო საქმეთა მათთა-ებრ“ (გამოც. იოან. 22 მუნ 12). ვინ ამბობს ამას? ღმერთი დიდი და საშინელი. რაზედ ამბობს იგი? მას ზედა, რომელ თვთ იგი მოკალს განსჯად ყოვლისა სოფლისა, რათა მიაგოს კაცადკაცადსა საქმეთაებრ თვისთა. ვაჲ საწყალაბელნო ცოდვილნო! რასა თვიქრობთ თქუწნ ამაზედ, გესმისთ რომელ თვთ უფალი მოკალს განსჯად და მოგაკოს თქუწნ საქმეთაებრ თქუწნთა? შესძრწუნდით ცოდვათა და უსჯულაებათათჳს. თვთ უფალი მოკალს განსჯად თქუწნდა, მოკალს დიდებითა და ძლირებითა მრავალითა. რიდე უფალა, რიდე ქმნულსა კელთა შენთასა; არავინ არის უცოდველ გარნა შენ მხოლო უფალი! საშინელ არს საუკრელნო დდე იგი და ყაში რომელსა შინა თვთ უფალი განსჯიდეს ცოდვილთა. თუმცადა საშინელ არს ჩუწნთჳს ქუწენიერი სამსჯავრო

(*) წმ. გიზონ ზადონსკის თარზულებათაგან თარგმნილი.

კატოა, გარნა რადენ გზის უსაშინელეს არს სამსჯავროს ღმერთისა? სამსჯავროსა შინა კატისასა, ჭსჯის კაცი მსგავსივე ჩუქნი; ხოლო სამსჯავროსა მას თვთ უფალი ღმერთი. სამსჯავროსა შინა კატისასა მოწამენი ანუ გამართლებენ ანუ გამტყუნებენ კატსა; გარნა იქ საჭირო არა არიან ესე ვითარნი, თვთ მსაჯულმან იტის უოკელივე სრულებით არა რაღ დაეფარვის. სამსჯავროსა შინა კატისასა ხშირად კატნი ამართლებენ და ეწევიან კატთა შუამდგომლობითა ანუ შეწევნითა თვსითა. ესრეთ: კეთილ-შობილნი კეთილ-შობილთა, მდიდარნი მდიდართა, მეგობარნი მეგობართა და სხუანი; გარნა ესე ვითარნი ზირნი იქ ვერა რას შეიძლებენ, არამედ თვთოველმან თავისა თვსისათვს უნდა ჭსწამოს. სამსჯავროსა შინა კატისასა, ხშირად რქრო და ვეტხლი ანუ გაბედვით ვსთქუათ ქრთამი თვარავს ღ ამართლებს კატსა; გარნა იქ ესე ვითარნი ვერა რას უშკელიან. სამსჯავროსა შინა კატისასა მჭევრ-მეტყუელება ენისა და შმაგობა იხსნის კატსა სასჯელისაგან; გარნა იქა დასდუმდების უოკელი ენა და განქარდების უოკელი ღონის-ძაება. სამსჯავროსა შინა კატისასა განისჯების კაცი და ემხილებიან თვსნი დანაშაულობანი არა მრავალთა კატთა წინაშე (*), ხოლო იქა წინაშე უოკლისა ერისა და ანგელოსთა ემხილების და დაისჯების კაცი. სამსჯავროსა შინა კატისასა დაისჯების კაცი მხოლოდ გარეგანნის ბოროტ-მოქმედებისა და წინა აღმდეგობისათვს საზოგადოებისა; გარნა იქა განისჯებიან უოკელნი შინაგანნი დათვარულნი გულის-ზრახუნიცა. სამსჯავროსა შინა კატისასა განისჯების კაცი მხოლოდ წინა-აღმდეგის საქმისათვს; ხოლო სამსჯავროსა მას უნდა მისცენ ზასუხი თვთ ერთის უქმის სიტყუისათვსაც (მათე თავი 12 მუნ. 26). უკეთუ ერთის უქმის სიტყუისათვსაც უნდა მისცეს კატმან ზასუხი

(*) მაღლითა ღმერთისათა და წყალობითა კელმწიფე იმპერატორისათა, აწ მუოსა დროსა შინა დაწესებულ არიან სჯანი ანუ განხილვანი საქმეთა, სახალხოღ. ვევედრნეთ ღმერთსა, რათა მისცეს მან მსაჯულთა მათ სიმართლე და მაღლი სჯად სიმართლით, და არა თქვალ-ღებით.

დღესა სსსჯელისასა, რასა უკუშტ თიქრობენ და ელიან იგი კაცნი რომელთაცა სული და ხორცი თჳსნა შეუბილწებიანთ არა წმიდებითა, იგინი რომელნიცა ჭქენჯნიან და სხაკვრენ ქერივთა და აბოლთა არ მიმხედველნი მათდა სიმატლით; იგინი, რომელნიცა იზარკენ და სტრცვიან სხუათა ოფლით და შრომით შეძანებულთა; იგინი, რომელნიცა ენითა თჳსითა ვითარცა მზასრითა მახვილითა ჭკლკენ და ჭსწელკენ მოუჩასთა იჳსთა; იგინი, რომელნიცა ატუჩებენ შმაგობითა თჳსითა ხალხსა; და სხუანიცა რომელნიცა იწუროთიან დღითი-დღე ბოროტსა და იზრდებიან უსჯულყოებითა ვითარცა საზრდელითა პური-სათა. „აჴა მოკალ აღრე და სასუიდელი მივაგო საქმეთა-ებრ მათთა“. ნათესავნო რჩეულნო ქრისტესნო! ვიხილეთ და განვიცადეთ პირველი მოსულა ქრისტეს ღუთისა ჩუჭნისა, ვიხილოთ გუალა დ მეორეცა იგი მოსულა მისი ვითარცა თჳთ აღგვითქუამს „აჴა მოკალ აღრე“. პირველის მოსულისათჳს უღალადეს და ახარეს ყოველსა სოფელსა წინასწარ-მეტუჩებლთა ჳ წმიდათა მისთა. მოკალს, მოკალს ქრისტე სოფელსა შინა ჳ ეს მოთხრობა აღსრულდა ჳ მოვიდა. გუალად მოსულისათჳს მწყემსნი წმიდისა ეკკლესიისანი გვითხრობენ რომელ, აჴა მოკალს, აჴა მოკალს ქრისტე გუალად სოფლად და მსწრაფელ გამოცხადების. პირუჭლი მოსულა მისი აყო სიმდაბლით ჳ სიმშვიდით; ხოლო მეორედ მოსულა მისი იქმნება მსწრაფელი ჳ დიდებული: „რამეთუ ვითარცა ელვა რა გამოხრწყინდების, მზისა აღმოსავალით და სხანედ ვიდრე დასავალადმდე ეგრეთ იყოს მოსულა მისა კაცისა“ მატ. 24—21.) პირველსა მოსულასა მისსა, იხილა იგი სოფელმან ვნებად და სიკუდილად ცოდუათა-თჳს ჩუჭნითა. მეორესა მოსულასა მისსა იხილავს სოფელი მჯდომარესა საუდარსა დიდებისა თჳსისათა და მსაჯულად ცოდვილთა ცოდუათა-თჳს და მიმტემელად პატყთა თჳთოეულთა საქმეთა-ებრ მათთა. აწ უბრძანებს იგი ცოდვილთა: „შენანეთო“. მამინ უბრძანებს „ზასუხ მიგეთო“. აწ უწოდებს ცოდვილთა თჳსადმი „მოკედით ჩემდა“. მამინ განაგდებს ცოდვილთა უხანელთა, და ეტყვის: „განმეშორენით ჩემგან წყეულნო, და წარკედით ცუცხლსა მას

საუკუნესა, რომელი განმზადებულაჲს ეშმაკთა-თჳს და ანგელთათა მისთა-თჳს. (მატ 25—41.) ჰი ვითარ საშინელ არიან სიტყუანი ესე, უბედურნო ცოდვილნო! გარნა, ჳერეთ დღე იგი და წამი არა მოსრულ არს, ჳერეთ მსაჯელი ჩუქნი სულ-გრძელაჲს ჩუქნი ზედა, არა ნებაჲს რათამცა ვინ წარწყმდეს. ჳერეთ ელის მოქცეჲსა და სენანულსა ჩუქნსა, ჳერეთ არა გუჲჯის, ჳერეთ მოწყალებასა თჳსსა, ყოველთა მომანიებულთა და მკედრებულთა თჳსთა უწყაროებს და გამოუცხადებს. შევინათ უკუჩ, ძმანო ჩემნო, ცოდუანი ჩუქნი, რათამცა მოვიდეთ მოწყალება მისგან და ღირსვიქმნეთ დადგომად მარჯვენით მისსა და გვესმას ყოვლად-სანატრელი და უტკბილესი ხმა: „მოკედით გუჲთხეულნო მამისა ჩემსანო და დაიმკვიდრეთ განმზადებული თქუქნთჳს სუფიქელი დასაბამიდგან სოფლისად“

მღუდელი ბესარიონ ზედგინიძე.

ფ ს ა ლ მ უ ნ ი ზ.

უფალო ღმერთო, ჩემო შენგესავ, მაცხოვრე ყოველთ, მღევართ ჩემთაგან, ნუსად წარმტაცოს, ვით ლომმან სული, და ვერვინ იხსნეს, ბრჭალთა მისთაგან, უფალო ღმერთო, უკეთუ ვყავ მე, უსჯულოება, ჩემთა კელთაგან, ანთუ მივაგე, ბოროტი მათ წილ, რომელ მომადგეს, ჩემთა მტერთაგან.

განსამე უკუჩ-ვკადრე მე ცუდი, მტერთა ჩემთაგან, ვითარცა ფლიდი, დევნოს სადამე, მღევარმან ჩემმან, სულიცა ჩემი, რომელსა ვზრდიდი, დაეწიოს მას, და დათრგუნოს მან, ქუჭყანასაზე, სადაცა ვვლიდი, ჩემის ცხოვრების, და დიდებისა, მიწასა შინა, იქმნეს ჩამზიდი.

აღდეგ უფალო, შენის რისხვითა, ამაღლი მტერთა, მოსასრულებლად, და განიღვიძე, ბრძანებითა მით, რომელი ამცენ, აღსასრულებლად, კრებული ერთა, გარე მოგადგეს, ამისთჳს მალლად, მოიქეც მგებლად, უფალმან ერნი, განსაჯნე ბევრნი, მღუდელნი და ბერნი, გამოუკლებლად.

მისაჯე ღმერთო, ჩემის სიძართლით, და უმანკოებით, ჩემით ჩემდამო,

აღცაესრულნედ, ცოდვილთა ძვირნი, და წარუმართო, მართალს შენდამო,
განიკითხავ რა, გულსა და თირკმელთ, ღმერთო მართალო, გაქებ მუდამო,
შეწევნა ჩემი, შენ ღუთისაგან არს, ვინ განარინნა, წრფელნი ცრუდამო,

ღმერთი მართლ-მსაჯულ, ძლიერ სულგრძელ არს, რისხუა არ მარად, მოუვლენიეს
არათუ მოიქცეთ, მახვილი თვისი, შურის საგებლად აღულოესნიეს,
მშვილდსა გარდუცვამს, ისარნი მისნი, გულში საკრავად, განუმზადნიეს,
და მასთან ჭურნი, სიკუდილისანი, შესაწველთათვს, შეცაუქმნიეს

აჰა ესერა, ელმოდა ღრკუსა, სიცრუე თვისი, განმწარებული,
მუცლად-ილო მან, საღმობა და ჰშვა, უსჯულოება, დამრჩობლებული,
კნარცვი სთხარა ღრმა, და აღმოჰკვეთა, სხუათა წარწყმედად, განმზადებული,
შთავარდეს თვითვე, მოხრებლსა მას შინა, მის მიერ ქმნულსა, შებილწებულსა,

მიექცეს მასვე, საღმობა თვისი, და თავსა მისსა, ეკვეთებოდეს,
ხოლო სიცრუე, მისი მისვე, თვით თხემსა ზედა. ღუხვლებოდეს,
მე ჩემს უფალსა, აღუარებდე, ცოდუასა და მისგლით, შემენდებოდეს,
და უგალობდე, სახელსა ღუთისა, მის მაღლისასა, ვით მეძლებოდეს,

ფ ს ა ლ მ უ ნ ი ტ.

უფალო ღმერთო, დიდ საკვირველ არს, სახელი შენი, ყოველსა ქრესტყანას,
რომელ ამაღლდა, უჭმნიერება, შენი ზესკნელსა, ზეცათაგანს,
პირითა ყრმათა, ჩხვილთ მწოვართათა, უმტკიცე ქება, შენს მტერთაგანას,
რათამც დაიხსნა, მტერი იგი და, შურის-მგებელი, მიხუდა სატანას.

განვიხილენ მე, ცანი შექმნულნი, თითთა შენთაგან, ზეგარდართხმული,
მზე და მთოვარე, და ვარსკჳლავები, შენითვე სიბრძნით, დაფუძნებული,
რად არს კაცი, რომ იხსენებ მას, ან ძე კაცისა, ჰყო მოხედული?
დააკლე იგი, მცირედ რადმე, ანგელოსთა რომ, ჰყავ კორცშესხმული!

დიდებითაჲცა, და პატივითა, გვირგვინოსან ჰყავ, განუჭმნიებული,
და დაადგინე, ზედა ქმნულებსა, ხელთა შენთასა, გამეფებული,
ყოველივე მას, დაამორჩილე, მის ფერხთა ქრესტე, დამონებული,

ცხოვარი ზროხა, ნადირნი მხეცნი, და პირუტყვიცა, გაველებული.

ცის მფრინველნი და, თევზნი წყლისანი, რავდენნიც ვლენან, ზღვის ალაგებსა, ამათ ყოველთა, შენ აძლიევ საზრდელს, რომლითა იცვენ, თვსს აღნაგებსა, ამაღ უფალო, უფალო ჩუჭნო, თაყუანის ვსცემთ ჩუჭნ, შენსა განაგებსა, რომელ საკვირველს, სახელსა შენსა, ცა და ქუჭყანა, თვთ ქადაგებსა.

მასვე ღიღება მამასა, ძესა, სულსა წმიდასა, უკუნისამდე.

ა. ტ . . .

რ ე დ ა ქ ც ი ი ს ა გ ა ნ .

შემოკლებისაგამო ამ წლის ყურნალის სივრცისა უკლებთ ფას-საცა მისსა, ასე რომ მსურველთა შეუძლიანთ ამიერიტგან სუიღვას მრ-თელის წლის (1868 წ.) ყურნალისა — 3 მანეთად ადგილობრივ, ჭ შინ ზიტანით ანუ ფოშტით გაგზავნით — 3 მან. და 50 კოპეიკად. ხოლო ვისაც გამოგზავნილი აქუს ამახედ მომეტებული ფასი, იმათ დააკმა-ყოფილებთ ჩუჭნ სხუჭბრ (წიგნითა) შემდგომად №12 გამოსკ-ლისა.

ОФИЦИАЛЬНЫЙ ОТДѢЛЪ.

УКАЗЪ СВЯТѢЙШАГО СѢНОДА.

Отъ 18 марта 1868 года. за № 20. Касательно замѣщенія наставническихъ мѣстъ въ духовныхъ семинаріяхъ.

Святѣйшій Правительствующій СѢнодъ слушали предложенный господиномъ сѢнодальнымъ оберъ-прокуроромъ, отъ 18-го января сего года за № 12, журналъ учебнаго при Святѣйшемъ СѢнодѣ комитета касательно замѣщенія наставническихъ мѣстъ въ духовныхъ семинаріяхъ. Въ журналѣ сѣмъ изъяснено, что, по имѣющимся свѣдѣніямъ, въ нѣкоторыхъ семинаріяхъ остаются въ настоящее время незамѣщенными наставническія вакансіи и что на занятіе сихъ вакансій, по сдѣланномъ на то предложеніи, никто изъ кончившихъ курсъ ученія въ прошломъ 1867 году воспитанниковъ с. петербургской и кievской духовныхъ академій желанія не изъяснилъ. Между тѣмъ, очень многіе изъ этихъ воспитанниковъ отправились на родину, одни по выдержаніи пробныхъ лекцій изъ избранныхъ ими предметовъ, а большая часть, не державши пробныхъ испытаній; или же уволились изъ духовнаго званія въ свѣтское; именно изъ 107 воспитанниковъ той и другой академіи, выпущенныхъ въ прошломъ году, поступили на службу 50, уволены изъ духовнаго званія 2, выбыли за границу (иностраницы) 6, и остаются безъ назначенія 49. Посему, для предотвращенія на будущее время какъ тѣхъ вредныхъ слѣдствій, какими сопровождается оставленіе на долгое время наставническихъ вакансій въ семинаріяхъ безъ замѣщенія, такъ

и дальнѣйшаго уклоненія академическихъ воспитанниковъ отъ предписываемой проектомъ устава духовн. академій § 41 обязательной по духовно-училищному вѣдомству службы, въ благодарность за воспитаніе, оказывается необходимымъ постановить особыя со стороны начальства правила, каковыя и проектированы въ докладѣ канцеляріи оберъ-прокурора Святѣйшаго Синода, отъ, 14 минувшаго декабря. Учебный комитетъ, полагая съ своей стороны, что указываемыя затрудненія въ замѣщеніи вакантныхъ наставническихъ должностей въ семинаріяхъ могутъ происходить частію отъ незнанія семинарскими правленіями мѣста жительства желающихъ поступить на службу въ семинаріи, частію отъ замедленія со стороны кончившихъ курсъ воспитанниковъ духовныхъ академій въ выдержаніи опредѣленнаго § 58 уст. семинар. пробнаго испытанія, или же наконецъ по причинѣ явнаго уклоненія сихъ воспитанниковъ отъ занятія предлагаемыхъ имъ наставническихъ мѣстъ, находить, вѣлѣдствіе сего, упоминаемыя правила вполне соответствующими цѣли; при семъ, во избѣжаніе излишней переписки и напраснаго обремененія канцеляріи оберъ-прокурора неподлежащими дѣлами, комитетъ представляетъ и свои къ означеннымъ правиламъ дополненія. **П р и к а з а л и:** По соображеніи изъясненныхъ въ настоящемъ журналѣ учебнаго комитета затрудненій въ замѣщеніи наставническихъ вакансій и въ предотвращеніе на будущее время какъ тѣхъ вредныхъ послѣдствій, коими сопровождается для семинарій оставленіе на долгое время наставническихъ вакансій безъ замѣщенія, такъ и дальнѣйшаго уклоненія кончившихъ курсъ ученія въ духовныхъ академіяхъ воспитанниковъ отъ возлагаемой на нихъ по проекту уст. дух. акад § 41 обязанности, Святѣйшій Синодъ, согласно заключенію учебнаго комитета, признаетъ необходимымъ принять временно, впредь до особаго распоряженія, слѣдующія мѣры: 1) поручить епархіальнымъ преосвященнымъ, въ епархіи которыхъ отправились кончившіе курсъ ученія въ прошломъ 1867 году воспитанники с. петербургской и кіевской духовныхъ академій, безъ выдержанія требуемыхъ по уставу семинар. пробныхъ испытаній, обязать таковыхъ выдержать неотлагательно эти испытанія въ педагогическихъ собраніяхъ мѣстныхъ семинарскихъ правленій по тѣмъ предметамъ, которые они преподавать желаютъ. 2) О выдержавшихъ удовле-

творительно испытанія семинарскія правленія обязываются немедленно сообщать конференціямъ тѣхъ академій, въ которыхъ подвергшіеся испытанію воспитывались; а сверхъ того правленія семинарій должны непременно доводить до свѣдѣнія академическихъ конференцій и о выбытіи таковыхъ лицъ изъ епархій, ихъ смерти, и вообще о переменѣхъ въ ихъ положеніи въ отношеніи духовно-учебнаго вѣдомства, дабы такимъ образомъ конференціи академій имѣли каждый разъ, несбходимыя свѣдѣнія для рекомендаціи кандидатовъ на наставническія въ семинаріяхъ вакансіи. 3) Въ соотвѣтствіе съ симъ вмѣнить академическимъ воспитанникамъ, отправляющимся въ епархіи въ непремѣнную обязанность, подъ опасеніемъ за несоблюденіе сего строгой отвѣтственности, чтобы по прибытіи въ епархію, независимо отъ представленія своего преосвященному, объявляли и семинарскому правленію о своемъ прибытіи, съ означеніемъ мѣста жительства ихъ въ епархіи, а равно увѣдомляли сіе правленіе и о выбытіи своемъ изъ епархіи, если таковое послѣдуетъ. 4) По силѣ устава семинарій § 58, при неизмѣни въ виду семинарскаго правленія желающихъ занять наставническую въ семинаріи вакансію, епархіальный преосвященный входитъ въ сношеніе съ академическими конференціями, а конференціи должны въ эти хъ случаяхъ на основаніи доставляемыхъ имъ семинарскими правленіями свѣдѣній, а также на основаніи выдержанныхъ въ самыхъ академіяхъ пробныхъ уроковъ, по соображеніи съ собственными свѣдѣніями конференцій о нравственныхъ качествахъ каждаго изъ окончившихъ курсъ, немедленно избирать того или другаго изъ нихъ на открывшееся соответственное мѣсто и, по избраніи, рекомендовать просвященнымъ по принадлежности. На сколько будетъ возможно, конференціи при избраніяхъ сихъ, должны имѣть въ виду близость родины избираемаго къ предназначаемому мѣсту служенія. 5) Такъ какъ осуществленіе изложенныхъ мѣръ потребуетъ времени, то педагогическимъ собраніямъ семинарскихъ правленій, гдѣ остаются незанятыми наставническія вакансіи, предоставитъ, впредь до опредѣленія кандидатовъ на эти должности, приглашать, съ разрѣшенія преосвященныхъ, къ временному исправленію сихъ должностей кого либо изъ мѣстнаго духовенства, или же по предметамъ общаго образованія изъ учителей другихъ вѣдомствъ, не подвергая приглашаемыхъ на сей

случай испытанію. 6) Тѣмъ воспитанникамъ, которые будутъ выпускаемы изъ академій по республикованіи настоящихъ правилъ въ духовномъ вѣдомствѣ, окончательнымъ, крайнимъ предѣломъ для выдержанія пробныхъ испытаній на право занятія наставническихъ должностей въ семинаріяхъ, полагается шести-мѣсячный срокъ, со времени окончанія ими курса ученія въ академіи, съ тѣмъ, чтобы для тѣхъ изъ сихъ воспитанниковъ, которые не получили бы, по выдержаніи таковыхъ испытаній, назначенія, по недостатку наставническихъ вакансій, обязательный четырехъ-лѣтній срокъ духовно-училищной службы считался со дня выдержанія ими пробнаго испытанія. 7) Разъяснить академіямъ, что съ назначеніемъ новаго порядка опредѣленія наставниковъ на мѣста, изложенное въ § 41 проекта уст. дух. акад., правило сохраняетъ законную свою силу, и что на основаніи сего окончившіе курсъ воспитанники духовныхъ академій, на казенномъ содержаніи, обязаны, по выпускѣ изъ академіи, прослужить въ духовно-училищномъ вѣдомствѣ четыре года, по избранію академіи, если сами не поступятъ на таковую въ той или другой семинаріи. 8) Если же присканные семинарскимъ правленіемъ или рекомендуемые конференціями кандидаты будутъ отказываться, безъ уважительныхъ причинъ, отъ занятія вакантныхъ наставническихъ мѣстъ, въ такомъ случаѣ епархіальные преосвященные и конференціи академій доводятъ о семъ до свѣдѣнія господина синодальнаго обер-прокурора, для принятія надлежащихъ мѣръ къ побужденію уклоняющихся отъ законной обязанности къ исполненію оной. Для должныхъ же по сему распоряженій и исполненія послать епархіальнымъ преосвященнымъ указы съ тѣмъ, чтобы они предложили, съ своей стороны, изъясненныя выше правила подвѣдомственнымъ имъ академіямъ и семинаріямъ къ неотложному въ подлежащихъ случаяхъ руководству.